

Samarbejde om sikkerhed og sundhed ved offshore olie- og gasaktiviteter

Denne vejledning beskriver reglerne om samarbejde om sikkerhed og sundhed for alle arbejdsgivere og ansatte ved offshore olie- og gasaktiviteter mv.

Vejledningen handler om, hvornår det frivillige arbejde, der udføres i almennyttige foreninger, er fritaget fra reglerne om henholdsvis arbejdspladsvurdering (APV) og arbejdsmiljøorganisation (AMO).

Vejledningen beskriver formålet med reglerne og informerer om, hvordan samarbejdet om sikkerhed og sundhed skal ske, herunder hvornår samarbejdet på henholdsvis operatørens og ejerens anlæg skal organiseres i en sikkerhedsorganisation med sikkerhedsgrupper og sikkerhedsudvalg, disses størrelse og opgaver. Vejledningen informerer også om de pligter som henholdsvis operatør og ejer har i forhold til sikkerhedsorganisationen og om reglerne for at vælge og udpege sikkerhedsrepræsentanter og arbejdsledere til sikkerhedsorganisationen.

Vejledningen henvender sig primært til de, der har ansvar og pligter i forhold til lovgivningen.

Det drejer sig om:

- Henholdsvis operatører og ejere
- Arbejdsgivere
- Anlægschefer
- Arbejdsledere
- Øvrige ansatte.

Vejledningen er inddelt i følgende afsnit:

- Generelt om samarbejde om sikkerhed og sundhed for alle arbejdsgivere og ansatte ved offshore olie- og gasaktiviteter mv.
- Henholdsvis operatører og ejere uden sikkerhedsorganisation
- Henholdsvis operatører og ejere med sikkerhedsorganisation
- Valg og udpegning af medlemmer af sikkerhedsorganisationen
- Aftaler
- Mulighed for at organisere samarbejdet om sikkerhed og sundhed på mobile anlæg på en anden hensigtsmæssig og velfungerende måde
- Tilsyn

1. Generelt om samarbejde om sikkerhed og sundhed for alle arbejdsgivere og ansatte ved offshore olie- og gasaktiviteter mv.

Sikkerheds- og sundhedsarbejde ved offshore olie- og gasaktiviteter mv. skal varetages gennem samarbejde mellem henholdsvis operatøren, ejeren, øvrige arbejdsgivere, arbejdslederne og de øvrige ansatte. Samarbejdet skal være organiseret senest fire uger efter, at anlægget er taget i brug.

Virksomhedens evne til at skabe et godt internt samarbejde er et meget vigtigt værktøj i sikkerheds- og sundhedsarbejdet, og et velfungerende samarbejde er centralt for et højt niveau for sikkerhed og sundhed, fordi det giver et optimalt grundlag for at træffe beslutninger og for at gennemføre dem. Sikkerheden og sundheden vedrører alle i virksomheden. Når henholdsvis operatøren og ejeren og de ansatte er fælles om sikkerheds- og sundhedsopgaverne og om at løse dem, skaber det tillid. Det er værdiskabende, og det giver arbejdsglæde.

Det er henholdsvis operatørens og ejerens og ledelsens opgave at sikre en løbende indsats, men det skal ske i samarbejde med de ansatte. Uden de ansattes medvirken, viden og engagement kan det være svært for arbejdsgiveren at skabe et højt niveau for sikkerhed og sundhed offshore.

Vigtige elementer i et godt samarbejde kan være:

- Gensidig respekt
- Tillid
- Åben kommunikation
- Klarhed om mål og midler
- Fokus på det der er fælles.

Virksomhedens ledelse bør prioritere sikkerhed og sundhed i alle processer, således at det indgår både i den strategiske ledelse og den daglige drift. Sikkerhed og sundhed bør indgå, når man i virksomheden drøfter strategi, værdigrundlag, planlægning, kvalitet, økonomi, kompetenceudvikling mv. På den måde bliver sikkerhed og sundhed et element også i de langsigtede og fremadrettede beslutninger, der skal træffes på anlægget. Det kan fx være i forbindelse med nye arbejdsopgaver, ny teknologi eller nye måder at organisere arbejdet på.

2. Henholdsvis operatører og ejere uden sikkerhedsorganisation

Hvor henholdsvis operatøren og ejeren er arbejdsgiver for en til ni ansatte, der arbejder på et eller flere anlæg, er der ikke pligt til at oprette en sikkerhedsorganisation. Henholdsvis operatøren og ejeren skal derimod sikre, at samarbejdet om sikkerhed og sundhed kan finde sted, og at samarbejdet sker ved løbende direkte kontakt og dialog mellem henholdsvis operatøren og ejeren, andre arbejdsgivere, eventuelle arbejdsledere og de øvrige ansatte.

Henholdsvis operatøren og ejeren skal inddrage de ansatte i risikovurderingen og i planlægningen af foranstaltninger til nedbringelsen af sikkerheds- og sundhedsmæssige risici samt risici for større miljøhændelser. Henholdsvis operatøren og ejeren skal

desuden i forbindelse med drift af et anlæg sikre, at de ansatte inddrages i forbindelse med identifikation og vurdering af de sikkerheds- og sundhedsmæssige risici, der ikke er risici for større ulykker eller risici knyttet til arbejdets udførelse, indretning af arbejdspladser, adgangsveje og flugtveje på anlæg eller tilsluttet infrastruktur.

I olie- og gasbranchen gennemføres der hyppigt tekniske og organisatoriske forandringer, som får indflydelse på medarbejdernes sikkerhed og sundhed. Det kan være større ændringer på anlægget eller anskaffelse af nye maskiner eller udstyr. Hvis virksomheden skal sikre, at der skabes sikkerheds- og sundhedsmæssigt gode løsninger kræver det, at der allerede i planlægningsfasen bliver skabt et godt samspil mellem de relevante personer og afdelinger. Når de ansatte inddrages, kan det betyde, at værdifuld viden og erfaringer fra den daglige drift kan bruges i forandringen, at der opnås større ejerskab til forandringerne og dermed større effektivitet

En forandringsproces består ofte af flere sideløbende processer. For at opnå en god inddragelse af de ansatte, er det vigtigt, at overblikket over disse processer deles med de ansatte. Endvidere er det vigtigt, at de ansatte inddrages i de rigtige processer på de rigtige tidspunkter. Inddragelsen bør tage hensyn til de ansattes forudsætninger og kundskaber.

Som et praktisk redskab til inddragelse af sikkerhed og sundhed i forbindelse med planlægning af indretning af nye arbejdspladser og indkøb har Industriens Branchearbejdsmiljøråd udgivet vejledningen "Planlægning af nye arbejdspladser – Vejledning om planlægning af indretning af nye arbejdspladser og af indkøb". Vejledningen har fokus på at tilrettelægge processer og bruge fremgangsmåder som sikrer, at sikkerhed og sundhed er tænkt ind fra start. Vejledningen indeholder beskrivelse af en række metoder til involvering af de ansatte og tjeklister.

Endvidere skal henholdsvis operatøren og ejeren løbende sikre, at de ansatte får adgang til at fremsætte forslag vedrørende sikkerhed og sundhed på anlægget, og at de får alle nødvendige oplysninger, som har betydning for sikkerhed og sundhed. Henholdsvis operatøren og ejeren skal desuden sikre, at de ansatte bliver hørt, når ny teknologi bliver planlagt og indført, herunder om konsekvenser for sikkerhed og sundhed ved valg af udstyr, personlige værnemidler mv.

2.1. Er der tale om arbejde for en arbejdsgiver?

Når man skal vurdere, om der er tale om arbejde for en arbejdsgiver, skal man bl.a. lægge vægt på

- om personerne er underlagt instruktion og kontrol under deres arbejde
- om personerne har pligt til at stille deres personlige arbejdskraft til rådighed
- om arbejdsgiveren stiller arbejdsrum, maskiner, redskaber, materialer eller andet udstyr til rådighed for arbejdets udførelse
- om arbejdsgiveren bærer risikoen for arbejdsresultatet

Der kan i særlige tvivlstilfælde lægges en vis vægt på, om personen får vederlag for det udførte arbejde, men dette hensyn kan kun helt undtagelsesvis tillægges væsentlig betydning.

2.2. Er der højst ni ansatte på et eller flere anlæg?

Når man skal opgøre antallet af ansatte på et eller flere anlæg, skal alle udover virksomhedsledere, anlægsschefen og de, der har arbejdslederfunktion, medregnes.

En virksomhedsleder defineres i offshoresikkerhedsloven som enhver person, der i kraft af sin stilling deltager i den almindelige, overordnede ledelse af virksomheden. Anlægsschefen er den arbejdsleder, der på henholdsvis operatørens og ejerens vegne forestår den daglige drift af anlægget. En arbejdsleder defineres som enhver person, hvis arbejde udelukkende eller i det væsentlige består i på arbejdsgiverens vegne at lede eller føre tilsyn med arbejdet i dennes virksomhed eller en del deraf.

Stiger antallet af ansatte til over ni, har henholdsvis operatøren og ejeren pligt til at oprette en sikkerhedsorganisation, jf. afsnit. 3.

2.3. Årlig sikkerheds- og sundhedsdrøftelse

Henholdsvis operatører og ejere uden sikkerhedsorganisation for anlæg skal hvert år i samarbejde med de ansatte og eventuelle arbejdsledere på disse anlæg gennemføre en drøftelse om sikkerhed og sundhed. Sikkerheds- og sundhedsdrøftelsen er en vigtig del af sikkerheds- og sundhedsarbejdet på anlægget. Formålet med drøftelsen er at tilrettelægge samarbejdet bedst muligt. På den måde forebygger man sikkerheds- og sundhedsmæssige problemer, og man kan lægge rammerne for at udnytte ressourcerne bedst muligt.

På den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse, skal deltagerne gennemgå en række punkter:

1. Deltagerne skal tilrettelægge indholdet af samarbejdet om sikkerhed og sundhed for det kommende år.
2. Deltagerne skal fastlægge, hvordan samarbejdet skal foregå. Det skal i denne forbindelse drøftes, hvordan samarbejdet rent praktisk skal foregå, og hvordan man vil nå de sikkerheds- og sundhedsmæssige mål, man har sat sig. For at nå målene kan det fx aftales, at man mødes med faste intervaller, eller at ledelse eller ansatte løbende orienterer hinanden om, hvordan sikkerheds- og sundhedsarbejdet skrider frem. Man kan også få de ansatte til systematisk at indberette sikkerheds- og sundhedsproblemer.
3. Deltagerne skal vurdere, om det foregående års mål er nået. Har man året forinden fx sat et mål om at nedbringe antallet af arbejdsulykker, skal man vurdere, om dette mål er nået.
4. Deltagerne skal fastlægge mål for det kommende års samarbejde.
5. Deltagerne skal drøfte, om der er den nødvendige sagkundskab om sikkerhed og sundhed til stede på anlægget. Såfremt en bestemt viden ikke er til stede på anlægget, kan henholdsvis operatøren og ejeren vælge selv at tilegne sig den eller sikre, at en af de ansatte får denne viden. En tredje mulighed er at benytte en ekstern konsulent eller rådgiver. Det er henholdsvis operatørens og ejerens ansvar, at der er den nødvendige viden om sikkerhed og sundhed til stede på anlægget.

2.4. Resultater af sikkerheds- og sundhedsdrøftelsen

Efter den årlige drøftelse skal det stå klart, hvordan samarbejdet skal forløbe i det kommende år. Der skal tages stilling til, hvordan man skal følge op på de beslutninger, der bliver truffet. Det kan bl.a. overvejes:

- Hvordan deltagerne i det daglige arbejde kan genfinde informationer, forslag og beslutninger, der kommer frem under drøftelsen.
- Hvad behovet er for at informere andre end deltagerne, og hvordan det skal ske.
- Hvordan man sikrer, at det kan vurderes, om de fastsatte mål er nået.

Henholdsvis operatøren og ejeren skal under alle omstændigheder sikre, at samarbejdet om sikkerhed og sundhed kan finde sted, og deltage i samarbejdet. Henholdsvis operatøren og ejeren skal i den forbindelse sikre, at der bliver fulgt op på de beslutninger, der træffes på den årlige drøftelse, og at ledelse og ansatte får informationer og bliver hørt i nødvendigt omfang.

2.5. Dokumentationskrav overfor Arbejdstilsynet

Når Arbejdstilsynet kommer på tilsyn, skal henholdsvis operatøren og ejeren skriftligt kunne dokumentere, at den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse har fundet sted.

Det er op til operatøren og ejeren at vælge typen af dokumentation. Operatøren og ejeren kan fx vælge at notere i sikkerheds- og sundhedsredegørelsen, hvornår drøftelsen har fundet sted. Såfremt der skrives referat af drøftelsen, kan dette bruges som dokumentation.

3. Henholdsvis operatører og ejere med sikkerhedsorganisation

3.1. Hvad er en sikkerhedsorganisation?

Hvor henholdsvis operatøren og ejeren er arbejdsgiver for ti eller flere ansatte, der arbejder på et eller flere anlæg, skal samarbejdet om sikkerhed og sundhed på henholdsvis operatørens og ejeren anlæg organiseres i en sikkerhedsorganisation. Sikkerhedsorganisationen er en intern organisering af samarbejdet om sikkerhed og sundhed på anlægget, hvor nøglepersonerne er henholdsvis operatøren og ejeren eller dennes repræsentant, valgte sikkerhedsrepræsentanter og udpegede arbejdsledere.

Sikkerhedsorganisationen har både strategiske og daglige opgaver og skal løbende arbejde med sikkerheden og sundheden på virksomhedens anlæg. Det betyder, at sikkerhedsorganisationen både skal afdække og løse de eksisterende sikkerheds- og sundhedsproblemer og arbejde med at forebygge, at nye opstår. Henholdsvis operatøren og ejeren skal bl.a. inddrage sikkerhedsorganisationen i risikovurderingen og i planlægningen af foranstaltninger til nedbringelsen af sikkerheds- og sundhedsmæssige risici samt risici for større miljøhændelser.

Henholdsvis operatøren og ejeren skal endvidere i forbindelse med drift af et anlæg sikre, at der med inddragelse af sikkerhedsorganisationen foretages identifikation og vurdering af de sikkerheds- og sundhedsmæssige risici, der ikke er risici for større ulykker eller risici knyttet til arbejdets udførelse, indretning af arbejdspladser, adgangsveje og flugtveje på anlæg eller tilsluttet infrastruktur.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvordan sikkerhedsorganisationen skal inddrages, se de generelle bemærkninger under afsnit 2.

Der gælder nogle grundlæggende krav til selve opbygningen af sikkerhedsorganisationen. Inden for rammerne af disse krav kan hver virksomhed fastsætte det nødvendige antal medlemmer og strukturen i sikkerhedsorganisationen ud fra et nærhedsprincip. Det betyder, at sikkerhedsorganisationen skal være stor nok til at kunne udføre sin opgaver tilfredsstillende i forhold til anlægget og dets sikkerheds- og sundhedsproblemer og behovet for kontakt mellem de ansatte og sikkerhedsorganisationens medlemmer.

På anlæg med fem eller flere ansatte skal henholdsvis operatøren og ejeren etablere en eller flere sikkerhedsgrupper og et sikkerhedsudvalg.

På anlæg med en til fire ansatte skal samarbejdet om sikkerhed og sundhed finde sted ved løbende direkte kontakt og dialog mellem henholdsvis operatøren og ejeren, eventuelle arbejdsledere og de øvrige ansatte. Anlæg af denne type skal indgå i et fælles sikkerhedsudvalg med et andet anlæg, som drives af samme virksomhed.

3.2. Der er pligt til at samarbejde om sikkerhed og sundhed

Alle virksomheder med ansatte på anlæg er omfattet af reglerne om samarbejde om sikkerhed og sundhed. Hvornår der er tale om arbejde for en arbejdsgiver, er beskrevet ovenfor i afsnit 2.1. I afsnit 2.2 er beskrevet, hvem der skal medregnes når man skal opgøre antallet af ansatte i forhold til pligten til at oprette sikkerhedsorganisation

Henholdsvis operatøren og ejeren har ansvaret for, at det arbejde, der udføres, foregår således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssige risici nedbringes så meget, som det er rimeligt praktisk muligt. Ledelse og ansatte har pligt til at samarbejde om sikkerheden og sundheden. Derfor har henholdsvis operatøren og ejeren pligt til at inddrage arbejdsledere og ansatte, og på samme måde har arbejdsledere og ansatte pligt til at deltage i samarbejdet.

Partssamarbejdet vedrørende sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold på offshore-anlæg i den danske del af Nordsøen omfattende Dansk Metal, Dansk El-Forbund, 3F Privat Service, Hess Denmark, DONG E&P og Maersk Oil har udarbejdet en skabelon for inddragelse af sikkerhedsorganisationen, der kan forefindes på affatternes hjemmeside. Skabelonen fungerer alene som et praktisk værktøj for, hvordan sikkerhedsrepræsentanter kan inddrages i projekter.

3.3. Nøglepersoner i sikkerhedsorganisationen

Sikkerhedsorganisationen består af personer i virksomheden, som har vigtige nøglefunktioner i forhold til sikkerheden og sundheden på anlæg. Det drejer sig om:

- Henholdsvis operatøren og ejeren
- Udpegede arbejdsledere
- Valgte sikkerhedsrepræsentanter.

Arbejdslederne udgør sammen med sikkerhedsrepræsentanterne medlemmer af sikkerhedsorganisationen og danner sikkerhedsgrupperne.

Henholdsvis operatøren og ejeren eller en repræsentant for denne er formand for sikkerhedsudvalget.

Funktionen som arbejdsleder i sikkerhedsorganisationen skal varetages af personer, som leder og fører tilsyn med arbejde, som udføres på virksomhedens anlæg, og som har kendskab til aktiviteterne på anlægget.

Sikkerhedsrepræsentanterne vælges af de ansatte i det arbejdsområde, som de pågældende skal dække. Sikkerhedsrepræsentanterne repræsenterer de ansatte, deres viden og erfaring og skal være i kontakt med dem.

3.4. Sikkerhedsgrupper

Hvor henholdsvis operatøren og ejeren er arbejdsgiver for ti eller flere ansatte, der arbejder på et eller flere anlæg, skal de daglige opgaver varetages af en eller flere sikkerhedsgrupper, som henholdsvis operatøren og ejeren skal etablere på anlæg med fem eller flere ansatte, jf. afsnit 3.1. En sikkerhedsgruppe for et arbejdsområde består af en udpeget arbejdsleder og en valgt sikkerhedsrepræsentant.

Henholdsvis operatøren og ejeren skal i samarbejde med de ansatte og arbejdslederne tage stilling til, inden for hvilken del af anlægget sikkerhedsgruppen skal varetage sine opgaver. Sikkerhedsgrupperne skal tilsammen varetage alle ansattes interesser og behov i forhold til sikkerheden og sundheden, og sikkerhedsgruppernes arbejdsområder skal således tilsammen omfatte alle ansatte på virksomhedens anlæg.

Hvis arbejdslederen og sikkerhedsrepræsentanten ikke er til stede samtidig, er det den, der er til stede, der varetager sikkerhedsgruppens opgaver. Den, der har været fraværende, skal hurtigst muligt have besked om, hvad der er sket i vedkommendes fravær.

3.5. Sikkerhedsudvalg

Hvor henholdsvis operatøren og ejeren er arbejdsgiver for ti eller flere ansatte, der arbejder på et eller flere anlæg, skal de overordnede opgaver varetages af et sikkerhedsudvalg, som henholdsvis operatøren og ejeren skal etablere på anlæg med fem eller flere ansatte, jf. afsnit 3.1.

Et sikkerhedsudvalg består af arbejdsledere og sikkerhedsrepræsentanter fra en eller flere sikkerhedsgrupper.

Henholdsvis operatøren og ejeren er formand i sikkerhedsudvalget, men kan vælge at lade en repræsentant være formand. Formanden skal under alle omstændigheder kunne handle på henholdsvis operatørens og ejerens vegne i spørgsmål om sikkerhed og sundhed. Med dette formandskab råder sikkerhedsorganisationen altid over en person, der kan træffe alle nødvendige beslutninger, og som kan sikre en forbindelse mellem det strategiske ledelsesarbejde og sikkerheds- og sundhedsarbejdet på virksomhedens anlæg.

Virksomhedens øverste ledelse skal være repræsenteret i sikkerhedsorganisationen, og pligten til at sikre dette, påhviler henholdsvis operatøren og ejeren.

3.5.1. Sammensætning af sikkerhedsudvalget

Sikkerhedsudvalget består af arbejdsledere og sikkerhedsrepræsentanter fra en eller flere sikkerhedsgrupper. Formanden er henholdsvis operatøren og ejeren eller en repræsentant, der kan handle på dennes vegne i sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål.

På anlæg, hvor der kun er oprettet én sikkerhedsgruppe, består sikkerhedsudvalget af sikkerhedsgruppens medlemmer og en formand – det vil sige tre personer. Hvis der er oprettet to sikkerhedsgrupper på anlægget, består sikkerhedsudvalget af sikkerhedsgruppernes medlemmer og en formand – det vil sige fem personer.

På anlæg, hvor der er flere end to sikkerhedsgrupper, vælger sikkerhedsrepræsentanterne mellem sig et antal medlemmer, og arbejdsgiveren udpeger blandt arbejdslederne et antal medlemmer til sikkerhedsudvalget. Henholdsvis operatøren og ejeren eller dennes repræsentant er formand for sikkerhedsudvalget.

Der vælges suppleanter til sikkerhedsudvalget efter samme regler som ved valg til sikkerhedsudvalget. Det indebærer, at suppleanterne skal være medlemmer af en sikkerhedsgruppe. På anlæg, hvor der er en eller to sikkerhedsgrupper, skal der ikke vælges suppleanter. Det skyldes, at alle sikkerhedsgruppens/-gruppernes medlemmer også er medlemmer af sikkerhedsudvalget.

En arbejdsleder, der i forvejen sidder i en sikkerhedsgruppe, kan af henholdsvis operatøren og ejeren være udpeget som formand. Sikkerhedsudvalget består i så fald af enten to eller fire personer.

3.5.2. Valgperiode for medlemmer af sikkerhedsudvalget

Sikkerhedsudvalgets medlemmer og suppleanter vælges for to år ad gangen. Hvis der er indgået en aftale om, at sikkerhedsrepræsentanter vælges for mellem to og fire år, følger sikkerhedsudvalgets valgperiode sikkerhedsrepræsentanternes valgperiode. Genvalg kan finde sted.

Arbejdsledere og sikkerhedsrepræsentanter, der ophører som medlemmer af sikkerhedsgruppen, ophører samtidig som medlemmer af sikkerhedsudvalget.

3.6. Henholdsvis operatørens og ejerens pligter i forhold til sikkerhedsorganisationen

Det er henholdsvis operatøren og ejeren, der skal tage initiativet til at oprette sikkerhedsorganisationen. Det vil sige, at henholdsvis operatøren og ejeren skal opfordre til, at sikkerhedsrepræsentanter bliver valgt og sikre, at arbejdsledere bliver udpeget.

Henholdsvis operatøren og ejeren har ansvaret for, at samarbejdet om sikkerhed og sundhed udvikles og vedligeholdes. Desuden skal henholdsvis operatøren og ejeren sikre, at samarbejdet kan finde sted og sikre, at sikkerhedsorganisationen har det nødvendige grundlag for at kunne løse sine opgaver tilfredsstillende.

Henholdsvis operatøren og ejeren skal endvidere sikre, at samarbejdet mellem sikkerhedsgrupper og sikkerhedsudvalg bliver koordineret, og skal give medlemmerne mulighed for at koordinere deres arbejde.

3.6.1. At sikre kontakt mellem de ansatte og sikkerhedsorganisationen

Henholdsvis operatøren og ejeren skal sikre, at de ansatte har mulighed for regelmæssig kontakt med den del af sikkerhedsorganisationen, som varetager opgaverne inden for deres arbejdsområde.

Adgangen til kontakt mellem sikkerhedsorganisationen og de ansatte bestemmes af flere faktorer:

- Antallet af medlemmer af sikkerhedsorganisationen
- Medlemmernes tid. Det har betydning for de ansattes mulighed for kontakt, at medlemmerne af sikkerhedsorganisationen får tilstrækkeligt tid til henvendelser fra de ansatte og til selv at være opsøgende
- Medlemmernes tilgængelighed. Det er vigtigt, at medlemmerne er lette at få kontakt til, at de ansatte ved, hvem medlemmerne af sikkerhedsorganisationen er, og at de har kontaktoplysninger til medlemmerne.

Hvor der til holddrift er ansat flere skiftehold, og disse skiftehold ikke er samtidigt til stede på anlægget, eller hvis det af anden grund ikke er hensigtsmæssigt, at skifteholdene er fælles om en sikkerhedsrepræsentant, skal der for hvert af skifteholdene vælges en sikkerhedsrepræsentant.

De ansatte skal under alle omstændigheder have let ved at få kontakt med deres sikkerhedsrepræsentant og medlemmerne af sikkerhedsorganisationen. Alle ansatte skal kunne drøfte sikkerheds- og sundhedsforhold med medlemmerne af sikkerhedsorganisationen inden for arbejdstiden. Kontakten kan fx ske personligt, via mail eller pr. telefon. Er repræsentanten eller de øvrige medlemmer ikke til stede, skal der være mulighed for, at den ansatte kan aftale et tidspunkt, hvor den ansatte kan drøfte sikkerheds- og sundhedsforhold med dem. Drøftelsen behøver ikke at ske samme dag, hvor den ansatte kontakter sikkerhedsorganisationen, men bør dog kunne finde sted inden for et par dage.

Hvis der ikke er medlemmer af sikkerhedsorganisationen til stede, fx ved skifteholdsarbejde, overarbejde eller i andre situationer, er det vigtigt, at de ansatte er sikret en nem kontakt til medlemmer af sikkerhedsorganisationen og har mulighed for at tilkalde en ansvarlig repræsentant for virksomheden. Det er særligt vigtigt, at der er de nødvendige kontaktveje, hvis der opstår et akut sikkerheds- og sundhedsproblem, fx på et nathold. Hvis der ikke er medlemmer af sikkerhedsorganisationen til stede, og der opstår en akut situation, skal den ansatte kunne tilkalde en ansvarlig repræsentant for virksomheden.

Sikkerhedsorganisationen skal sørge for at få lavet en plan, der oplyser om:

- Sikkerhedsorganisationens opbygning
- Hvem der er medlemmer
- Hvilke arbejdsområder på anlægget medlemmerne dækker
- Kontaktoplysninger om medlemmerne.

Medlemmerne af sikkerhedsorganisationen skal sikre, at de ansatte er gjort bekendt med planen.

Medlemmerne af sikkerhedsorganisationen skal have mulighed for at udføre opsøgende arbejde i forhold til de ansatte, som fx arbejder på et anlæg, der er geografisk adskilt fra de(t) øvrige anlæg, hvor der ikke er medlemmer af sikkerhedsorganisationen til stede. Dette kan eksempelvis være tilfældet hvor sikkerhedsudvalget på et større anlæg dækker en fast bemanded satellit til dette anlæg. For de ansatte, der foretager besøg på ikkepermanent bemandede anlæg, varetages samarbejdet om sikkerhed og sundhed af den del af sikkerhedsorganisationen, der er etableret på det permanentbemandede anlæg, som det pågældende ikkepermanent bemandede anlæg er tilknyttet.

Henholdsvis operatøren og ejeren skal i øvrigt sikre, at medlemmerne under alle omstændigheder kan udføre opsøgende arbejde i alle de tilfælde, hvor sikkerhedsorganisationens generelle daglige opgaver kræver det. Det kan være i forbindelse med kontrol af arbejdsforholdene, kontrol af oplæring og instruktion, eller når ansatte skal påvirkes til adfærd, der forbedrer sikkerhed og sundhed.

3.6.2. At sikre tid, uddannelse og dækning af udgifter

Henholdsvis operatøren og ejeren skal sikre, at medlemmerne af sikkerhedsgrupper og -udvalg har tid til at udføre deres opgaver. Det betyder fx tid til kontakt med de ansatte og tid til at deltage i den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse. Hvor meget tid medlemmerne skal have til rådighed, afhænger af anlæggets og arbejdsområdenes art og størrelse samt af den risiko, som de ansatte er udsat for.

Henholdsvis operatøren og ejeren skal give sikkerhedsorganisationens medlemmer lejlighed til at få viden om eller uddannelse i sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål.

Henholdsvis operatøren og ejeren skal sikre, at der bliver stillet de nødvendige midler til rådighed for sikkerheds- og sundhedsarbejdet. Det betyder bl.a., at henholdsvis operatøren og ejeren skal dække sikkerhedsrepræsentantens tab af indtægt i forbindelse med, at vedkommende udfører sin funktion som sikkerhedsrepræsentant, fx ved at deltage i relevante møder og andre aktiviteter.

Hvis der opstår uenighed om udgifter og dækning af tab mv., er det ikke en sag for Arbejdstilsynet, men en sag der skal behandles i det fagretlige system af arbejdsmarkedets parter.

3.6.3. At sikre medlemmernes deltagelse i planlægningen

Henholdsvis operatøren og ejeren skal løbende sikre, at medlemmerne af sikkerhedsorganisationen kan deltage i virksomhedens planlægning af sikkerheds- og sundhedsarbejdet på anlægget inden for deres arbejdsområde. En helt central opgave for medlemmerne er at deltage i den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse. Henholdsvis operatøren og ejeren skal også sikre, at sikkerhedsorganisationen kan deltage i udarbejdelsen af anlæggets risikovurdering og i nedbringelse af de sikkerheds- og sundhedsmæssige risici så meget, som det er rimeligt praktisk muligt.

3.6.4. At henvende sig til særligt sagkyndige

Henholdsvis operatøren og ejeren kan henvende sig til en særligt sagkyndig for at få bistand til at løse et sikkerheds- og sundhedsproblem.

Henholdsvis operatøren og ejeren skal henvende sig til en særligt sagkyndig, hvis virksomheden ikke selv råder over den nødvendige viden. Henholdsvis operatøren og ejeren skal høre sikkerhedsorganisationen, inden operatøren eller ejeren henvender sig til den sagkyndige.

3.6.5. At arbejde sammen med sikkerhedsorganisationen

Henholdsvis operatøren og ejeren har pligt til at sikre, at sikkerhedsorganisationen følger op på alvorlige ulykker, forgiftninger eller andre sundhedsskader eller tilløb hertil, og når der i øvrigt er særlige forhold, der kræver opfølgning.

Henholdsvis operatøren og ejeren har pligt til at gøre sikkerhedsorganisationens medlemmer bekendt med de afgørelser, som Arbejdstilsynet har truffet, og de påbud, som Arbejdstilsynet skriftligt har afgivet. Sikkerhedsorganisationens medlemmer skal desuden gøres bekendt med øvrige skriftlige oplysninger om aktiviteter til beskyttelse og forebyggelse fra Arbejdstilsynet eller andre særligt sagkyndige.

3.7. Sikkerhedsorganisationens opgaver og funktion

Sikkerhedsorganisationens opgaver og funktion handler primært om at medvirke til at skabe rammerne for gode sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold på anlægget. Sikkerhedsorganisationen har både strategiske og operationelle opgaver. Med strategiske opgaver menes de overordnede, planlæggende, fremadrettede og koordinerende opgaver, og med operationelle opgaver menes de daglige opgaver.

3.7.1. Sikkerhedsudvalgets strategiske opgaver

Blandt sikkerhedsudvalgets strategiske opgaver er at planlægge, lede og koordinere virksomhedens samarbejde om sikkerhed og sundhed på anlægget. Der bør arbejdes systematisk og fremadrettet for at skabe et fundament og gode rammer for det daglige sikkerheds- og sundhedsarbejde på virksomhedens anlæg.

Et vigtigt værktøj i det strategiske arbejde er den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse, hvor sikkerhedsudvalget ser fremad, og der planlægges for det kommende år. Desuden tages det seneste år på virksomhedens anlæg og i sikkerhedsorganisationen op under drøftelsen.

Sikkerhedsudvalget har til opgave at rådgive henholdsvis operatøren og ejeren om løsning af sikkerheds- og sundhedsmæssige spørgsmål og om, hvordan sikkerhed og

sundhed integreres i anlæggets strategiske ledelse og daglige drift. Såfremt sikkerhedsudvalget rådgiver henholdsvis operatøren og ejeren, og denne ikke følger rådet, har sikkerhedsorganisationen ret til en begrundelse inden for tre uger. Giver udvalget henholdsvis operatøren og ejeren flere råd, og denne kun vælger at følge det ene, har udvalget på samme måde ret til en begrundelse.

I forbindelse med at henholdsvis operatøren og ejeren skal udarbejde sin sikkerheds- og sundhedsredegørelse, skal sikkerhedsudvalget inddrages i og deltage i hele processen vedrørende planlægningen, tilrettelæggelsen, gennemførelsen og opfølgningen samt ajourføringen af redegørelsen.

Sikkerhedsudvalget skal kontrollere virksomhedens sikkerheds- og sundhedsarbejde og sikre, at der føres en stadig kontrol med, at sikkerhedsforskrifterne bliver overholdt.

Sikkerhedsudvalget skal sikre, at sikkerhedsgrupperne bliver orienteret om virksomhedens sikkerheds- og sundhedsarbejde. Udvalget har samtidig en koordinerende, rådgivende og vejledende opgave over for sikkerhedsgrupperne. Det indebærer, at den information og viden, som sikkerhedsudvalget får om sikkerheds- og sundhedsforhold, skal videregives til de relevante sikkerhedsgrupper.

Blandt sikkerhedsudvalgets opgaver er der ud over den fremadrettede planlægning og koordinering også en række mere konkrete og overordnede opgaver. Der er tale om

- at deltage i fastsættelsen af sikkerhedsorganisationens størrelse
- at sikre, at årsagerne til ulykker, forgiftninger og sundhedsskader samt tilløb hertil undersøges, og sikre at få gennemført foranstaltninger, der hindrer gentagelse. Sikkerhedsudvalget skal en gang årligt udarbejde en samlet oversigt over ulykker, forgiftninger og sundhedsskader på anlægget
- at holde sig orienteret om lovgivning og sikre, at de nødvendige oplysninger bliver videregivet til sikkerhedsgrupperne
- at sikre, at der opstilles principper for tilstrækkelig og nødvendig oplæring og instruktion, tilpasset arbejdsforholdene på anlægget og de ansattes behov, samt sikre, at der føres stadig kontrol med overholdelsen af instruktionerne. Ved behov menes bl.a., at sikkerhedsudvalget skal medvirke til at sikre, at der ved arbejdets udførelse tages hensyn til den enkelte ansattes alder, indsigt, arbejdsevne og øvrige forudsætninger
- at sikre, at der laves en plan over sikkerhedsorganisationens opbygning med oplysning om medlemmer og sikre, at de ansatte bliver bekendt med planen
- at medvirke aktivt til at samordne samarbejdet om sikkerhed og sundhed med andre virksomheder, der udfører arbejde på anlægget.

Dagsordenen for sikkerhedsudvalgets ordinære møder skal ved opslag på anlægget senest ti dage før mødet være tilgængelig for øvrige ansatte på anlægget.

Der skal udarbejdes referat af sikkerhedsudvalgets møder. Referatet, der skal godkendes af mødedeltagerne, skal udleveres til udvalgets medlemmer samt gøres tilgængeligt for samtlige ansatte på anlægget ved opslag på et egnet sted.

Sikkerhedsudvalget skal afholde ekstraordinære møder, når der indtræffer alvorlige ulykker, alvorlige forgiftninger eller andre sundhedsskader eller alvorlige hændelser, der kunne have medført ulykker eller sundhedsskader, samt når der i øvrigt er behov herfor. Ekstraordinære møder afholdes, såfremt formanden skønner det nødvendigt, eller mindst to udvalgsmedlemmer fremsætter begæring herom.

I sikkerhedsudvalgets møder deltager offshore medic. Offshore medics opgave er at understøtte sikkerhedsudvalgets arbejde i sundhedsfaglige spørgsmål.

3.7.2. Sikkerhedsgruppens daglige opgaver

Sikkerhedsorganisationen har også opgaver, der skal udføres i det daglige arbejde på anlægget, og det er sikkerhedsgrupperne, der udfører dem inden for arbejdsområdet, som den pågældende gruppe dækker. Sikkerhedsgruppen skal løbende iagttage sikkerhed og sundhed for at forhindre, at der opstår sikkerheds- og sundhedsmæssige problemer. Såfremt problemer opstår, skal gruppen inddrages i løsningen heraf. Det er en væsentlig opgave for sikkerhedsgrupperne at påvirke den enkelte ansatte til en adfærd, der forbedrer egen og andres sikkerhed og sundhed.

Sikkerhedsgruppen skal også deltage i alle aktiviteter om beskyttelse af de ansatte og forebyggelse af risici. Det indebærer, at henholdsvis operatøren og ejeren skal sikre, at gruppen inddrages på det arbejdsområde, som gruppen dækker.

Sikkerhedsgruppen skal deltage i planlægningen af sikkerheds- og sundhedsarbejdet på gruppens arbejdsområde. Det er henholdsvis operatøren og ejeren, der skal sikre, at sikkerhedsgruppen inddrages,

- hvis der skal ske ændring i arbejdets organisering
- hvis arbejdsområdet skal udvides eller ombygges
- hvis der skal anskaffes og/eller ske ændringer af maskiner og udstyr
- hvis der skal indføres ny teknologi
- hvis der skal indkøbes og bruges ikke tidligere anvendte stoffer og materialer.

Sikkerhedsgruppen skal ved planlægningen medvirke til at sikre, at arbejdsprocesser, arbejdsstedet, udstyr samt stoffer og materialer er i overensstemmelse med lovgivningens krav.

Sikkerhedsgruppen er kontakttled mellem de ansatte og sikkerhedsudvalget. Sikkerhedsgruppens kontakt til sikkerhedsudvalget er nødvendig og afgørende for, at både gruppen og udvalget kan løse deres arbejdsopgaver. Sikkerhedsgruppen skal generelt holde sikkerhedsudvalget underrettet om sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold på gruppens arbejdsområde og orientere udvalget om sit arbejde.

Sikkerhedsgrupperne skal kontrollere, at arbejdsforholdene er således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssige risici er nedbragt så meget, som det er rimeligt praktisk muligt. Sikkerhedsgrupperne skal desuden kontrollere, at virksomheden giver effektiv oplæring og instruktion, som passer til de ansattes behov. Ved behov menes bl.a., at sikkerhedsgruppen skal medvirke til at sikre, at der ved arbejdets udførelse tages hensyn til den enkelte ansattes alder, indsigt, arbejdsevne og øvrige forudsætninger. I det daglige skal grupperne sikre,

- at arbejdet, arbejdsprocesser og -metoder er tilrettelagt og bliver udført således, at de sikkerheds- og sundhedsmæssige risici er nedbragt så meget som det er rimeligt praktisk muligt
- at stoffer og materialer kun bruges ved arbejdsprocesser og -metoder, der effektivt sikrer de ansatte mod unødige påvirkninger
- at maskiner, redskaber og andet udstyr er indrettet og bruges på en måde, således at de sikkerheds- og sundhedsmæssige risici er nedbragt så meget, som det er rimeligt praktisk muligt.

Sikkerhedsgruppernes medlemmer er nøglepersoner i forhold til arbejdet med sikkerheds- og sundhedsredegørelsen. Gruppen skal inddrages i sikkerheds- og sundhedsredegørelsesarbejdet på det arbejdsområde, som gruppen dækker. Sikkerhedsgruppen skal deltage i undersøgelser af ulykker, forgiftninger, sundhedsskader og tilløb hertil samt anmelde til henholdsvis operatøren og ejeren eller dennes repræsentant. Det er vigtigt, at sikkerhedsgruppen inddrages allerede ved tilløb til arbejdsulykker, så der kan gøres noget, inden skaden sker. Hvis skaden er sket, skal gruppen forsøge at forebygge, at den samme situation opstår igen.

Sikkerhedsgruppen skal imødegå risici, hvis der opstår sikkerheds- eller sundhedsmæssige problemer. Hvis risikoen ikke kan forhindres på stedet, skal gruppen underrette anlægsschefen herom.

Hvis sikkerhedsgruppen bliver opmærksom på forhold, der indebærer en overhængende, betydelig fare for de ansattes sikkerhed og sundhed, kan gruppen forsøge at forhindre faren, og hvis det er nødvendigt, kan gruppen standse arbejdet. Har sikkerhedsgruppen standset arbejdet, skal der omgående gives besked til anlægsschefen og oplyses om årsagen. Det er kun i disse situationer, at sikkerhedsgruppen kan gå ud over den beslutningskompetence, som gruppen har fået af henholdsvis operatøren og ejeren.

3.8. Den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse

Henholdsvis operatører og ejere skal holde en årlig sikkerheds- og sundhedsdrøftelse, hvor det kommende års samarbejde om sikkerhed og sundhed skal tilrettelægges, og hvor det seneste års arbejde i sikkerhedsorganisationen tages op. Drøftelsen skal handle om, hvordan det står til med sikkerheden og sundheden på anlægget, og hvilke udfordringer virksomheden står over for.

Sikkerheds- og sundhedsdrøftelsen er en vigtig del af virksomhedens sikkerheds- og sundhedsarbejde på anlæg. Formålet med drøftelsen er at tilrettelægge samarbejdet og sikkerheds- og sundhedsarbejdet bedst muligt. På den måde forebygger man

sikkerheds- og sundhedsproblemer, og man kan lægge rammerne for at udnytte ressourcerne bedst muligt. Henholdsvis operatøren og ejeren og de øvrige deltagere kan med fordel forberede sig for at få et godt udbytte af drøftelsen.

3.8.1. Hvem skal være med?

Det er henholdsvis operatøren og ejeren, der skal sikre, at drøftelsen finder sted. Henholdsvis operatøren og ejeren skal samarbejde med sikkerhedsorganisationens medlemmer om at gennemføre drøftelsen. Det betyder i praksis, at det er sikkerhedsudvalget, der skal gennemføre drøftelsen. Henholdsvis operatøren og ejeren eller en repræsentant, der kan træffe beslutninger på henholdsvis operatørens og ejerens vegne, skal deltage sammen med medlemmerne af udvalget.

3.8.2. Hvad skal sikkerheds- og sundhedsdrøftelsen handle om?

På den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse, skal deltagerne gennemgå en række punkter. Disse er fremhævet i afsnit 2.3.

3.8.3. Resultater af sikkerheds- og sundhedsdrøftelsen

Se afsnit 2.4.

3.9. Dokumentationskrav overfor Arbejdstilsynet

Når Arbejdstilsynet kommer på tilsyn, skal henholdsvis operatøren og ejeren skriftligt kunne dokumentere, at den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse har fundet sted. Kravene til dokumentation er anført under afsnit 2.5.

3.10. Sikkerhedsorganisationens størrelse

Henholdsvis operatøren og ejeren fastsætter i samarbejde med de ansatte og arbejdslederne det nødvendige antal sikkerhedsgrupper og medlemmer af sikkerhedsudvalg ud fra et nærhedsprincip.

3.10.1. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet indebærer, at der til enhver tid skal være det nødvendige antal medlemmer og grupper - det vil sige nok til, at sikkerhedsgrupper og sikkerhedsudvalg til enhver tid kan løse sine opgaver tilfredsstillende på anlægget. Det endelige antal sikkerhedsgrupper er således ikke fastlagt på forhånd, men skal findes ud fra en konkret vurdering. I vurderingen indgår anlægget, sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold knyttet til dette og behovet for nærhed mellem de ansatte, deres repræsentanter og de øvrige medlemmer af sikkerhedsorganisationen. Nærhed betyder fx, at det skal være let for de ansatte og medlemmerne af sikkerhedsorganisationen at komme i kontakt med hinanden, både generelt og i forbindelse med fx skifteholdsarbejde.

3.10.2. Hvem fastsætter størrelsen?

Henholdsvis operatøren og ejeren fastsætter i samarbejde med de ansatte og arbejdslederne det nødvendige antal arbejdsledere, sikkerhedsrepræsentanter og sikkerhedsgrupper i sikkerhedsorganisationen. Det er henholdsvis operatørens og ejerens ansvar, at der er et tilstrækkeligt beslutningsgrundlag, som indeholder oplysninger og vurderinger om alle de forhold på virksomhedens anlæg, der skal tages hensyn til. Det bør tilstræbes, at der opnås enighed om antallet. Henholdsvis operatøren og ejeren har ligesom de ansatte og arbejdsledere en klar pligt til at samarbejde i den beslutningsproces, der danner grundlag for fastsættelsen af antallet. Hvis henholds-

vis operatøren og ejeren, de ansatte og arbejdslederne herefter ikke kan blive enige om antallet, så træffer operatøren eller ejeren afgørelsen alene. Henholdsvis operatøren og ejeren kan bl.a. trække på de oplysninger og vurderinger, der kommer på den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse.

På anlæg, hvor sikkerhedsorganisationen er oprettet, vil det være naturligt, at sikkerhedsorganisationen med passende mellemrum behandler spørgsmålet om, hvorvidt organisationsstørrelsen og -strukturen fortsat er den rigtige. I denne situation kan sikkerhedsorganisationen på samme måde trække på de oplysninger og vurderinger, der kommer på den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse.

3.10.3. Hvordan fastsættes størrelsen?

Antallet af medlemmer og sikkerhedsgrupper skal afspejle de konkrete opgaver i sikkerhedsorganisationen, sådan at antallet til enhver tid er tilstrækkeligt til, at sikkerhedsorganisationen i både sin daglige og koordinerende funktion kan løse sine opgaver tilfredsstillende. Når antallet skal fastsættes, skal man være opmærksom på, at der er en naturlig sammenhæng mellem antallet af medlemmer og den tid og de ressourcer, de skal have til rådighed for at udføre deres opgaver tilfredsstillende. Henholdsvis operatøren og ejeren skal under alle omstændigheder sikre, at medlemmer af sikkerhedsorganisationen har tilstrækkelig tid, viden mv. til at varetage deres opgaver.

Antallet fastsættes på grundlag af en konkret vurdering af en række forhold på anlægget, som beskrives nærmere nedenfor:

- Anlæggets ledelsesstruktur. Der skal være mulighed for, at der kan foregå et løbende samarbejde om sikkerhed og sundhed, som dækker alle relevante niveauer på anlægget. Hensigten er, at sikkerhedsorganisationens struktur skal passe til virksomhedens øvrige samarbejds- og ledelsesstruktur, sådan at virksomheden kan få det fulde udbytte af sikkerhedsorganisationen.
- Anlæggets øvrige struktur, herunder indretning og størrelse. Alle ansatte skal være omfattet af sikkerhedsorganisationens aktiviteter, og de skal kunne trække på medlemmernes viden og assistance, uanset hvor de arbejder.

Anlæggets sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold påvirker de opgaver, som sikkerhedsorganisationen skal varetage. I sikkerheds- og sundhedsforholdene indgår bl.a. hensyntagen til:

- Arbejdets art
- Farlighed
- Risici
- Positive arbejdsmiljøfaktorer.

Der skal således tages stilling til, hvad anlæggets sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold skaber af konkrete opgaver for sikkerhedsorganisationen, og hvor mange ressourcer dette kræver af arbejdsledere og sikkerhedsrepræsentanter. Det vil være naturligt at bruge sikkerheds- og sundhedsredegørelsen og drøftelserne på den årlige sikkerheds- og sundhedsdrøftelse som bidrag til denne vurdering. Udføres der fx

farligt arbejde på anlægget, kan dette have betydning for sikkerhedsorganisationens størrelse. På samme måde kan sikkerhedsorganisationens størrelse blive påvirket af den omstændighed, at der udføres ensartet arbejde eller forskellige typer arbejde på anlægget. Udføres der arbejde på anlægget, der medfører risiko for nedslidning, kan dette ligeledes have betydning for det nødvendige antal medlemmer af sikkerhedsorganisationen.

- **Arbejdets organisering.** Er arbejdet fx organiseret i skiftehold, skal der tages stilling til, om dette har betydning for sikkerhedsorganisationens opgaver, og i givet fald hvordan det sikres, at sikkerhedsorganisationen kan fungere tilfredsstillende for de ansatte, der arbejder på skiftehold. Er arbejdet fx organiseret meget fleksibelt i forhold til arbejdstid og arbejdssted, kan det også påvirke de opgaver, som sikkerhedsorganisationen skal løse.
- **Særlige ansættelsesformer.** Har virksomheden fx mange korttidsansatte og løst-ansatte, påvirker det de opgaver, som sikkerhedsorganisationen har i forhold til at sikre tilstrækkelig og nødvendig oplæring og instruktion, som er tilpasset de ansattes behov.
- **Andre hensyn som påvirker sikkerhedsorganisationens opgaver** vedrørende sikkerhed og sundhed. På samme måde vil det påvirke opgaverne, hvis virksomheden fx har mange nyansatte eller mange udenlandske ansatte, som skal have instruktion og oplæring. En virksomhed, som fx har meget højt sygefravær, skal også vurdere, om dette medfører opgaver for sikkerhedsorganisationen, som har betydning for størrelsen af sikkerhedsorganisationen.

4. Valg og udpegning af medlemmer af sikkerhedsorganisationen

4.1. Valg af sikkerhedsrepræsentant

Hos henholdsvis operatører og ejere, hvor der skal etableres en sikkerhedsorganisation, jf. afsnit 3, skal de ansatte vælge sikkerhedsrepræsentanter i et antal ud fra et nærhedsprincip eller følger af en aftale om organisering af samarbejdet om sikkerhed og sundhed, jf. afsnit 5. Antallet af sikkerhedsrepræsentanter skal endvidere fastsættes således, at alle ansatte kan komme i kontakt med deres sikkerhedsrepræsentanter, og at de ansatte kan drøfte forhold vedrørende sikkerhed og sundhed med medlemmer af sikkerhedsorganisationen inden for de ansattes arbejdstid. Der skal mindst være det samme antal sikkerhedsrepræsentanter som arbejdsledere i sikkerhedsorganisationen.

4.2. Hvem kan vælges som sikkerhedsrepræsentant?

Sikkerhedsrepræsentanten vælges blandt de ansatte på det arbejdsområde, hvor sikkerhedsgruppen skal varetage sine opgaver.

En ansat kan vælges som sikkerhedsrepræsentant, uanset om den pågældende er medlem af en faglig organisation eller ej.

Samme person kan varetage hvervet som sikkerhedsrepræsentant og som tillidsrepræsentant. De to valg skal i dette tilfælde foregå hver for sig. Man kan således ikke besætte begge funktioner ved kun ét valg.

Henholdsvis operatøren og ejeren, virksomhedsledere og arbejdsledere kan ikke vælges som sikkerhedsrepræsentant.

4.3. Hvem har valgt til valg af sikkerhedsrepræsentant?

Sikkerhedsrepræsentanten vælges af alle ansatte i det område, som sikkerhedsgruppen dækker. Hvis der kun skal vælges én repræsentant, vælges denne af alle ansatte på anlægget. Alle ansatte uden ledelsesmæssige beføjelser har valgt. Arbejdsledere og virksomhedsledere deltager ikke i valget.

4.4. Beskyttelse af sikkerhedsrepræsentanten

Sikkerhedsrepræsentanten er beskyttet mod at blive afskediget og mod anden forringelse af sine forhold på samme måde som tillidsrepræsentanter på det pågældende område. Derfor skal uenighed om sikkerhedsrepræsentantens beskyttelse afgøres i det fagretlige system af arbejdsmarkedets parter. Det samme gælder spørgsmål om, hvilke regler der skal bruges til at beskytte sikkerhedsrepræsentanten, samt spørgsmål om brug på eller fortolkning af disse regler. Den valgte meddeler valgets resultat til henholdsvis operatøren og ejeren. Beskyttelsen indtræder fra det tidspunkt, hvor henholdsvis operatøren og ejeren bliver bekendt med valget, uanset om funktionen først indtræder senere.

4.5. Valgperiode, ophør og fravær

Sikkerhedsrepræsentanten vælges for to år. Henholdsvis operatøren og ejeren og de ansatte kan indgå en aftale om, at der for fremtidige valg gælder en længere valgperiode, dog højst fire år. Uanset længden af valgperioden kan der ske genvalg.

Hvis sikkerhedsrepræsentantens beskæftigelse ophører i det område, hvor den pågældende er valgt til at varetage opgaver, slutter hvervet som sikkerhedsrepræsentant, selv om de to år endnu ikke er gået. Herefter har de ansatte i det pågældende område ret og pligt til at vælge en ny sikkerhedsrepræsentant. Der er også ret og pligt til at vælge en ny sikkerhedsrepræsentant, hvis den aktuelle sikkerhedsrepræsentant forlader virksomheden. Sikkerhedsrepræsentanten kan ikke forlade hvervet i valgperioden. Sker det alligevel, har de ansatte ikke ret til at vælge en ny sikkerhedsrepræsentant. Der kan dog altid vælges en ny, hvis henholdsvis operatøren og ejerne og de ansatte er enige om det.

Der kan også vælges en ny sikkerhedsrepræsentant, hvis den hidtidige sikkerhedsrepræsentant er fraværende fra virksomhedens anlæg i en sammenhængende periode på mindst fire måneder på grund af orlov, sygdom e.l., men det er kun en mulighed, og hverken operatøren, ejeren eller de ansatte kan pålægges, at der vælges en ny.

Såfremt henholdsvis operatøren og ejeren er enige om det, kan de ansatte vælge en ny sikkerhedsrepræsentant. I så fald kan den nye sikkerhedsrepræsentant vælges for den resterende del af valgperioden eller for en ny to- eller fire-årig valgperiode.

4.6. Manglende sikkerhedsrepræsentant

Det er afgørende, at de ansatte vælger en eller flere sikkerhedsrepræsentanter, for at arbejdet i sikkerhedsorganisationen kan fungere efter hensigten. Det er vigtigt, at de ansatte er motiverede, involverer sig og opfylder deres forpligtelse til at deltage.

Virksomhedens ledelse skal derfor gøre en løbende indsats for at få de ansatte til at deltage i det organiserede sikkerheds- og sundhedsarbejde og dermed vælge sikkerhedsrepræsentant. Det er ikke nok, at henholdsvis operatøren og ejeren henvender sig til de ansatte én gang. Henholdsvis operatøren og ejeren har pligt til løbende at opfordre til valg og til at forsøge at få de ansatte til at deltage i sikkerheds- og sundhedsarbejdet.

Hvis det ikke lykkes at få valgt en sikkerhedsrepræsentant, fungerer arbejdslederen og formanden alene, indtil de ansatte på et senere tidspunkt har valgt en repræsentant.

Arbejdslederen og formanden fungerer også alene, hvis sikkerhedsrepræsentanten er fraværende på grund af fx sygdom eller ferie.

4.7. Udpegning af arbejdsledere til sikkerhedsorganisationen

Hvor der hos henholdsvis operatører og ejere skal etableres en sikkerhedsorganisation på virksomhedens anlæg, skal henholdsvis operatøren og ejeren udpege de arbejdsledere, der skal indgå i sikkerhedsorganisationen, i et antal ud fra et nærhedsprincip eller følger af en aftale om organisering af samarbejdet om sikkerhed og sundhed, jf. afsnit 5.

Som arbejdsleder anses enhver person, hvis arbejde udelukkende eller i det væsentlige består i på arbejdsgiverens vegne at lede eller føre tilsyn med arbejdet i dennes virksomhed eller en del deraf. Det er ikke stillingsbetegnelsen som arbejdsleder, der er afgørende for, om denne er arbejdsleder i forhold til offshoresikkerhedslovens regler. Det afgøres ved en konkret vurdering af arbejdslederens funktion og opgaver. En arbejdsleder kan således godt selv deltage i det praktiske arbejde på virksomhedens anlæg, når bare den væsentligste del af tiden går med at lede eller føre tilsyn med andres arbejde.

Antallet af arbejdsledere i sikkerhedsorganisationen fastsættes i forbindelse med, at henholdsvis operatøren og ejeren i samarbejde med de ansatte og arbejdsledere skal fastsætte selve størrelsen af sikkerhedsorganisationen.

4.8. Beskyttelse af arbejdsledere i sikkerhedsorganisationen

En arbejdsleder må ikke stilles ringere på grund af sit arbejde som medlem af sikkerhedsorganisationen. Arbejdslederen kan ikke uden videre afskediges på grund af sit sikkerheds- og sundhedsarbejde. Såfremt arbejdslederen eller dennes organisation eller henholdsvis operatøren og ejeren udtaler, at afskedigelsen er begrundet i sikkerheds- og sundhedsforhold, kan arbejdslederens ansættelsesforhold i opsigelsesperioden ikke afbrydes, før afskedigelsen har været forhandlet af de relevante parter. Forhandlingerne skal foregå efter reglerne på det pågældende overenskomstområde eller behandles efter funktionærlovens regler. Forhandlingen og mæglingen skal ske så hurtigt som muligt.

5. Aftaler

Sikkerhedsorganisationen kan organiseres på en anden måde end beskrevet ovenfor under afsnit 3, hvis der for at styrke og effektivisere sikkerheds- og sundhedssamarbejdet på anlægget indgås aftaler på to niveauer:

- En organisationsaftale
- En virksomhedsaftale.

Aftalemodellen kan bruges af virksomheder, som ønsker at organisere deres samarbejde om sikkerhed og sundhed på anlæg på en anden måde, end reglerne foreskriver. Det handler om,

- hvordan sikkerhedsorganisationen skal være opbygget
- hvilken størrelse sikkerhedsorganisationen skal have
- pligten til at afholde en årlig sikkerheds- og sundhedsdrøftelse.

Alle øvrige regler om samarbejde om sikkerhed og sundhed, som ikke handler om selve organiseringen af sikkerhedsorganisationen, kan ikke fraviges ved aftaler.

Aftaler om organisering af sikkerhedsorganisationen er beskrevet i At-vejledning F.3.6-1 om aftaler om virksomhedernes samarbejde om arbejdsmiljø.

6. Mulighed for at organisere samarbejdet om sikkerhed og sundhed på mobile anlæg på en anden hensigtsmæssig og velfungerende måde

For mobile anlæg, der organiserer samarbejdet om sikkerhed og sundhed på anlægget på en anden hensigtsmæssig, velfungerende måde, kan bestemmelserne i §§ 4-36 i bekendtgørelse nr. 1201 af 23. oktober 2015 om samarbejde om sikkerhed og sundhed i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter mv. fraviges i det omfang, det er foreneligt med direktiv 89/391/EØF om iværksættelse af foranstaltninger til forbedring af arbejdstagernes sikkerhed og sundhed under arbejdet.

6.1. Anden hensigtsmæssig og velfungerende måde

Ved anden hensigtsmæssig og velfungerende måde forstås, at sikkerheds- og sundhedsarbejdet varetages gennem samarbejde mellem henholdsvis operatøren, ejeren, øvrige arbejdsgivere, arbejdslederne og de øvrige ansatte. Dette samarbejde kan have forskellig form, men skal indholdsmæssigt bl.a. omfatte følgende elementer for at kunne karakteriseres som hensigtsmæssigt og velfungerende. Måden at organisere sikkerheds- og sundhedsarbejdet på skal tage hensyn til følgende:

- Anlæggets ledelsesstruktur.
- Anlæggets øvrige struktur, herunder indretning og størrelse.
- Anlæggets sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold, herunder arbejdets art, farlighed, risici og positive arbejdsmiljøfaktorer.
- Arbejdets organisering, herunder anvendelse af skiftehold.
- Særlige ansættelsesformer.

- Andre hensyn som påvirker arbejdet med sikkerhed og sundhed.
- Aktiviteter til beskyttelse af ansatte og forebyggelse af risici således at disse er nedbragt så meget som det er rimeligt praktisk muligt.
- Henholdsvis operatører og ejere skal i samarbejde med de ansatte og eventuelle arbejdsledere med passende mellemrum tilrettelægge indholdet af samarbejdet om sikkerhed og sundhed, hvordan samarbejdet skal foregå, om de fastsatte mål nås, hvad fremtidige mål skal være, og hvorvidt den nødvendige sagkundskab om sikkerhed og sundhed er til stede på anlægget.
- De ansatte skal inddrages ved planlægning og indførelse af ny teknologi, herunder om konsekvenser for sikkerhed og sundhed ved valg af udstyr, personlige værnemidler mv.
- De ansatte, der arbejder på anlæggene, skal have de nødvendige oplysninger af betydning for sikkerhed og sundhed stillet til rådighed.
- De ansatte skal have adgang til at fremsætte forslag vedrørende sikkerhed og sundhed på anlægget.
- Alle ansatte skal kunne drøfte forhold vedrørende sikkerhed og sundhed med relevante personer inden for de ansattes arbejdstid.
- Ansatte skal inddrages i udarbejdelse af anlæggets sikkerheds- og sundhedsredegørelse, herunder inddragelse af arbejdsrelateret sygefravær under iagttagelse af gældende forebyggelsesprincipper.
- Sikring af at årsagerne til ulykker, forgiftninger og sundhedsskader samt tilløb hertil undersøges og sikre foranstaltninger, der hindrer gentagelse. Der skal findes en samlet oversigt over ulykker, forgiftninger og sundhedsskader på anlægget.
- Opstilling af principper for tilstrækkelig og nødvendig oplæring og instruktion, tilpasset arbejdsforholdene på anlægget og de ansattes behov, samt sikring af, at der føres stadig kontrol med overholdelsen af instruktionerne.
- De ansatte skal gøres bekendt med de afgørelser, som Arbejdstilsynet har truffet og de påbud som Arbejdstilsynet skriftligt har givet.
- Koordination af sikkerheds- og sundhedsarbejdet mellem anlæg hvis henholdsvis operatøren og ejeren driver flere anlæg.
- Rimelig tid til varetagelse af ovennævnte aktiviteter for de ansatte i forhold til anlægget og dets sikkerheds- og sundhedsmæssige standard.
- Sikkerhedsrepræsentanter og arbejdsledere må ikke stilles ringere på grund af deres aktiviteter til beskyttelse og deres aktiviteter til forebyggelse af erhvervsbetingede risici.

7. Tilsyn

De enkelte medlemmer af sikkerhedsorganisationen har ret til at mødes med tilsynsmyndigheden som led i dennes tilsynsbesøg på anlægget.

Læs også

- At-vejledning 65.1.1. om begreber i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter
- At-vejledning 65.1.4 om uddannelse og kompetence
- At-vejledning 65.1.8 om risikostyring
- At-vejledning 65.1.11 om ansvarsfordeling og samarbejde
- Arbejdstilsynets bekendtgørelse om samarbejde om sikkerhed og sundhed (med senere ændringer)
- At-vejledning F.3.1 om samarbejde om arbejdsmiljø i virksomheder med højst ni ansatte
- At-vejledning F.3.2 om samarbejde om arbejdsmiljø i virksomheder med 10-34 ansatte
- At-vejledning F.3.3-1 om samarbejde om arbejdsmiljø i virksomheder med mindst 35 ansatte
- At-vejledning F.3.6-1 om aftaler om virksomhedernes samarbejde om arbejdsmiljø

Baggrund

- §§ 46, 48, 48 a og 49 i offshoresikkerhedsloven
- Bekendtgørelse om samarbejde om sikkerhed og sundhed i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter mv.
- Bekendtgørelse om styring af sikkerhed og sundhed mv. i forbindelse med offshore olie- og gasaktiviteter mv.

Arbejdstilsynet

Postboks 1228 - 0900 København C - Telefon 70 12 12 88
e-post at@at.dk - www.at.dk